

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States.
Issued every day except Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 290. — ŠTEV. 290.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 12, 1910. — PONEDELJEK, 12. GRUDNA, 1910.

VOLUME XVIII — LETNIK XVIII

MOHORJEVE KNJIGE za leto 1911

so dospele in smo jih pričeli naročni-
kom razpoložljati.

Naročili smo jih par sto komadov
več in kdo jih želi imeti, naj nam
dodajše \$1.30, na kar mu jih odpo-
dijemo po pošti registrirano.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Ročaj v Clevelandu, O., in okolici
dobe knjige v podružnicu:
6104 St. CLAIR AVE

Zakonska žaloigra v slovenski rodbini.

V South Canon, Colo., je slovenski
ročaj Josip Puh iz ljubosunosti
umoril svojo mlado ženo.

DVA MESECA POREČENA.

Po krvavem dejanju je skočil morilec
v reko Green River. — Njegov klo-
bek so našli v vodi, ali njega še ne.

South Canon, Colo., 6. dec. Groz-
na zakonska žaloigra se je odigrala
dne 5. t. m. v tukajnjem mestu. Slo-
venski ročaj Josip Puh iz Škocje pri
Velikih Laščah, 26 let star, je
ustrelil svojo mlado ženo Marijo ro-
jeno Gajda iz Dev. Marije Polja pri
Ljubljani, staro konj 17 let. Mlada
žena, takrat že dekle, je prisla bila
pred 6 meseci v South Canon, kjer
so se njeni starišči nahajali. Tu se je
bila seznanila z mladim Puhom in
dne 30. oktobra ju je Rev. O'Dwyer
v Glenwood Springs poročil. Josip
Puh je imel dobro službo pri premo-
garski družbi in vse je kazalo, da bo
boda mladza zakonska, ki sta se bila
vzela iz ljubezni, srečno živila. Toda
kmalu je prišlo drugeče. Ljubosu-
nost se je bila ugnezdila kmalu v do-
mu mlade zakonske dvojice in na-
stali so prepriči. Mlada žena je zapo-
stila moža in se vrnila k svojim sta-
riščem Mr. in Mrs. Gajda. Josip Puh
je opravil svojo službo nadalje pri
premogarski družbi in večkrat so
ga videli, da je obiskal stariše svoje
žene. Najbrže je skušal se spraviti
s svojo ženo, ali njegovo spravni po-
iskusi so bili brezuspešni in to ga je
morda spravilo ob pamet.

Umor.

Dne 5. t. m. je Josip Puh zapustil
delo, šel v Glenwood Springs, se pre-
bolekel, vzel revolver seboj in se po-
dal v stanovanje Gajdovo, kjer je
oddal tri strelce na svojo ženo. Zadel
je v glavo tako, da je bila na me-
stu mriva. Ljudje, ki so slišali strele,
in niso niti dobrega slušili, so hiteli
v hišo in srečali Puh, ko je z revol-
verjem v roki prišel iz Gajdovega
stanovanja, pa nihče ni imel poguma
ga ustaviti. Mati mlade nesrečne že-
ne je ob času groznejšega dogodka le-
žala smrtnovarno olju v postelji.
Puh je zbežal iz mesta v gore in ker
je na begunk strreljal, se ni nihče upal
ga zasledovati, dokler nista prišla
serif in podširil. Le-ta sta pozneje
našla Puhov klobuk v reki Green Ri-
ver, iz česar se sklepala, da je Josip
Puh po dovršenem krvavem dejanju
skočil v vodo in izvršil samomor.

Pogreb umorjene žene.

Pogreb umorjene žene Marije Puh-

Gajda je bil dne 6. t. m. ob veliki
udeležbi skoraj vseh Slovencev in
Sloven v South Canonu. Rakev po-
korne je bila obložena s svečnim evet-
jem, darovanim od slovenskih ro-
jakinj in rojakov. Bil je pretresljiv
prizor. Oče je milo jokal za hro-
vsako ogledečev pogreb je bi-
lo rosnos. Mati se ni mogla udeležiti
pogreba, ležala je doma na smrtni
postelji.

Pokorna je bila miroljubna mlada
Slovenka, pa tudi njen mož bil je na
glasu kot mirek — njen mož Kaj
je pravi vzrok umori. — Ljudi ne go-
vorijo, pač pa mladi in in mlada
dekleta.

Kolera na otoku Madeira.

Funchal, Madeira, 8. dec. — Ko-
lera, ki se je pojavila na otoku, za-
hteva vsaki dan novih žrtev. Vsaki
dan oboli 12 do 15 oseb in skoraj
polovina obolelih tudi umre. V zadnjih
štirih dneh je 50 oseb obolelo zako-
leno.

Iz delavskih krogov. Šoferji pri županu.

Cevljarski delavci zahtevajo zvišanje
plače in pripoznanje unije.

VELIK SHOD V LABOR TEMPLE.

Delavci, ki delajo v tovarnah za
posteljne podstavke so pričeli štraj-
kati. Zahtevajo zvišanje plače.

Zupan Gaynor je sprejel deputacijo
šoferjev, katero je vodil generalni or-
ganizator W. Ashton. Deputacija se
je pritožila, da New York Transporta-
tion Co. in Universal Taxicab Co.
nečeta sprejeti nazaj v službo onih
šoferjev, ki so se udeležili štrajka.
Zupan je obljubil, da bodo pri eno-
vanih kompanijah posredoval, da
sprejmejo vse one šoferje na delo, ki
niso zakrivili nasilstev.

Cevljarski štrajk.

Pred nekaterimi tedni že so stopili
v štrajk delavec, ki delajo v tovarni
za čevje pri tvrdki Wieschert & Gar-
diner. V soboto so tudi v drugih to-
varnah delavci proglašili štrajk in
zdaj štrajk približno tisoč mož. —
Štrajkarji zahtevajo zvišanje plače in
pripoznanje unije. Nekatere podjet-
nike so tovarne zaprli, ker ne morejo
dobiti skabov.

Za štrajkujoče v Tampa.

Samuel Gompers, predsednik od
American Federation of Labor in
drugi delavski voditelji priredejat-
v Labor Temple pod avsprijetimi Cen-
tral Federated unije velik shod, na-
katerem se bodo razpravljalo o štraj-
ku tobačnih delavcev v Tampa, Fla.,
proti katerim oblasti zelo samovoljno
postopajo.

Nezadovoljnost povsod.

Nad 150 delavcev, ki delajo v to-
varni tvrdki Weisglas & Co. na Green
St. v Brooklynu, je ostavilo delo, da
bi prisili delodajalec, da jim zvišajo
plače. Govorilo se je, da je tvrdka ho-
tel delavce odpuščati, da pa so de-
lave prehiteli tvrdko. V tovarni se
izdelujejo podstavki za postelje.

Zupanov napadalec Gallagher je slaboumen.

Zdravnik, ki so preiskovali dušev-
no stanje županovega napadaleca, so
baje izjavili, da je na slaboumen. —
Preiskava se je izvršila dne 8. t. m.
v Hudson County jetniščni. Obra-
vnavala proti Galaghenu se prične 20. t.
m. Javni obtožitelj Garven ni hotel
ničesar povedati o uspehih zdravn-
ških preiskav. Dejstvo, da je Gallagher
zagovornik Aleksander Simp-
son engažoval samo enega psihijatra,
ki bi naj pri obravnavi podpirjal zad-
ovnikovo teorijo o obtoženčevi sl-
aboumnosti, je dokaz, da se bodo ve-
ščki javnega obtožitelja izjavili, da
je Galagher slaboumen.

Močan potres.

Washington, D. C., 10. okt. Seismo-
graf na Georgetonu vsečnilišču je za-
znamoval močan potres, ki se je pri-
čel ob 4.04 zjutraj in se ponavljajo do
7. ure zjutraj. Najhujši sunki so bili
ob 5.23 do 5.34 zjutraj. Seismografi-
čno gibanje je bilo horizontalo in
vertikalno v smeri od vzhoda proti
zahodu.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron.
" 20.45	100 kron.
" 40.90	200 kron.
" 102.25	500 kron.
" 204.00	1000 kron.
" 1018.00	5000 kron.

Poštarina je včetna pri teh svetov-

Doma se nakazane svete popolnoma
izplačajo brez vinjarja odbitka.

Naše denarne pošiljatve izplačuje
c. kr. poštni hranilni urad v 11. do
12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriči-
nejše do \$500.00 v gotovini v priporo-
cenem ali registriranem pismu, večje
enome po Domestico Postal Money
Order ali pa New York Bank Draft

FRANK SAKSER CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

6104 St. Clair Av., N. E., Cleve-
land, Ohio.

Nesreča v Canadi. Delavci podsuti,

V Bellevue cehi pri Crow's Nest Pass
se je zgodila eksplozija, ki je pod-
sula šestdeset delavcev.

PODSUTI SO SLOVANI IN ITALIJANI.

Sedemnajst delavcev je bilo že rešeni
iz jame. Vsi so nevarno poško-
dovani.

Rio de Janeiro, 10. dec. Čete bra-
zilske mornarice, ki so nastanjene na
otoku Cobra pred mestom, so se včer-
aj zvečer upre. Uporniki so ujeti
častniki ujeti.

NOVI NEMIRI V BRAZILU.

V boju med uporniki in vladnimi če-
tami je bilo nad 200 mož ubitih in
ranjenih.

Rio de Janeiro, 10. dec. Čete bra-
zilske mornarice, ki so nastanjene na
otoku Cobra pred mestom, so se včer-
aj zvečer upre. Uporniki so ujeti
častniki ujeti.

NOVA SRBSKA STRANKA.

Sedanji srbski zunanj minister Mi-
šanović postane poslanik v Be-
ogradu.

Zagreb, 9. dec. — Ban je izjavil, da
so pri volitvah na Anglešem odvzeli
liberalcem samo tri poslanske sedeže.

NEVIHTA V ŠPANIJI.

Belgijska princezinja Lujiza bi rada
dobiла očetove milijone v svoje
roke.

London, 10. dec. Dozdaj je bilo
izvoljenih 400 poslancev, nekaj nad
dvema tretjimi vseh poslancev poslanske
zbornice, a razmerje med strankami
je ostalo skoraj enako, kakoršno je
bilo pred razpustom parlamenta. U-
nionisti so misili, da bodo liberalcem
odvzeli najmanj 20 sedežev, pa so si
jih priborili samo tri. Koalicija šte-
je zdaj 251 poslavcev, opozicija pa
209. Tudi največji optimisti med u-
nionisti ne upajajo več, da bi se moč
Asquithove vlade po uspehih volitev
omajala.

Briski agrarna stranka.

Po vzgledu hrvatske agrarne stran-
ke se namerava ustanoviti tudi srbska agrarna stranka. Pred nekaj dne-
vi je bil prvi stvarni kmetov v Belo-
gradu, kjer se je sprejel predlog, da se
osnove nova stranka, ki bo v sebi
zadrževala srbske kmete na podlagi
gospodarske organizacije.

Milovančić poslanik v Berolinu.

Belgrad, 9. dec. — Gotovo je, da
pride minister zunanjih zadev Milovančić
za poslanika v Berolin. Nje-
gov naslednik bo Nikolić, ki bo tudi
stopil na celo vlade, ker bo Pasić in-
novan predsednik državnega sveta.

Portugalski jezuiti na Hrvaškem.

Zagreb, 10. dec. — List "Pokret"
je poročal, da neki agent s Portugalskega
bajza kupuje za tamoznje jezuite
znameno vlastelinstvo Jantkor.

Pogumno rešilci.

V hiši št. 113 E. 118. cesta je v če-
trtek nastalo ogenj v kleti in predno-
so stanovalec opazil nevarnost, v ka-
teri se nahaja. Se je ogenj že bil
razširil na stopnišče in gost dim je
napolnjeval hodnik.

Policej O'Connell je alarmiral ga-
silec in splezal na to po lesvici za
sil, v stanovanje v prvem nadstrop-
iju, od koder je rešil mnogo ljudi, še
predno so prisli gasilec in mu pomagali
pri rešilnem delu. Dva moška sta
rešila mlado ženo z dojencem na stre-
ho sosedne hiše. Gasilec so ogenj po-
gasili, ki pa je vendar napravil škode
nod tri tisoč dolarjev.

Kraljalni zaradi kolere.

Lisbona, 10. dec. Glasom poročil
iz Funchala je pojavil na otoku Ma-
deira zaradi kolere zelo resen. Vsači
so se pripevale kraljalni. Tudi živil
primanjkuje. Portugalska topnica
"Zaire" je odplovila z živili in
zdravili proti otoku.

Kolera v Italiji.

Rim, 10. dec. Na otoku Sicilija je
bil sklican shod, da bi se na istem raz-
pravljalo o nedostatkih v prometu po-
ulkinskih železnic. Na shodu je prislo-
do velikega kraljave. Zborovalci so se
ponali na cesto in napadli vozove pu-
šilne železnic. Enajst vozov je bi-
lo razbitih, na sto vozovih so bile
števe poteze. Pasivni

Pasivni odpor železniških uradnikov.

Dunaj, 10. dec. Uradniki na av-
strijskih državnih železnicah so skle-
nili upororiti pasivni odpor, ker jim
vlada ni hotel zvati na posamezne

uradnike.

Zagredi v Toronto.

Toronto,

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily)
Owned and published by the
Slovene Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANCO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and
address of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
N. Y.

So celo leto velja list za Ameriko in
Canad... \$3.00
... leta 1.50
... leta za mesto New York ... \$0.00
... leta za mesto New York ... 2.00
Europa za vse leto ... 4.50
... pol leta ... 2.50
... celo leto ... 1.75

"GLAS NARODA" izbaja vsak dan in
izvemni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
comes every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisu in osebnosti se ne
satimajo.

Denar naj se blagovati pošiljati po
Money Order.

Pri spremembah kraja naravnih
predmetov, da se nam tudi prejemanje
privilejata naznani, da hitreje najde
na poslovniku.

Dopisi in pošiljatva narediti ta na
gov.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City.
Telefon 4887 Cortlandt.

Izslejanje iz Amerike.

Gotovim krogom še ne zadostuje
brutalne dolobne nasilniškega zaka
na in bi radi imeli še bolj drastične
naredbe, s katerimi bi se moglo pri
seljanje v Ameriko omejiti.

Nasprost temu je interesantna sta
tistika, ki se pove z izseljevanjem iz
Zjednjenevih držav v Kanado. Kdo bi
bil to pred 20 leti misil in kdo
si predstavljal, da bo izseljanje tako
narastlo!

Številko nas osupujejo. Od leta
1900 do 1909 je iz zapadno-severne
ga dela naših držav 400.000 ljudi se
izselilo v Kanado. Izslejanje v Ev
ropo se je splošno ne omenja, dasi je
tudi ono zelo močno. V tekočem le
tu je približno 100.000 ljudi se iz
selilo iz Zjednjenevih držav v Kanado
in znaša število priseljencev dve pe
tini vseh izseljencev v Kanado.

Kaj je temu vzrok? Ali je kriva
temu prohobicija, ki ji v tem delu
deležev provzročila trgovini tako ne
izmereno škodo? Ali so temu krivi
trusti, ki ženejo cene kvísku in uni
ščijo vire dobrokrov? Mesarski trust
je u. pr. eno za klavno živino tako
na nizko postavil, da vsled tega tripi
vse živinoreja.

Ali je temu vzrok to, da je vlada
300.000.000 akrov odtegnila naselje
vanju? Ali vabijo nizke zemljiščne
cene ljudi v Kanado?

Najbrž pospešujejo vti vziroki
izseljevanje v Kanado. Na vsak na
čin pa bi naj nativistični krogovi o tem
premisljevali, preden bodo upeljali
nove zakone, s katerimi bi se naj pri
seljanje v Ameriko še bolj omejilo
in otežkočilo.

Dopisi.

Pleasant Valley, Pa.

Cenjeni g. urednik:

Prosim, "prihodite par vrstic, kot
zahvalo vsem sobratom in članom
držav sv. Barbare glavne organizacije,
Forest City, Pa., katera so po
slala darove v pomoč strajkarjem in
sobratom družstva postaja štev. 56 v
Pa. Darovi dražev so slediči: Po
staja štev. 3 v Moon Run; Pa., \$11.80,
postaja štev. 8 v Johnstown, Pa., \$5,
postaja štev. 15 v Huntington, Ark.,
\$4, postaja štev. 19 v Bridgeport, O.
postali so že v drugi sveto \$150, po
staja štev. 20 iz Claridge, Pa., po
staja štev. 20 in razdeljeno tudi k
nasi postaji \$20, postaja štev. 27 v
Yale, Kans., \$7, postaja štev. 40 v
Cumberland, Wyo., \$12, postaja štev.
44 v Franklin, Kans., \$5, postaja štev.
48 v Cudy, Pa., \$2.00, postaja štev.
63 v Superior, Wyo., \$3

Zahvaljujemo se v imenu dražev
vsem sobratom in želimo vsem bolj
se, kot imamo mi sedaj tu v West
moreland okraju. Strajk je še ves
cas, zatorje rojaki pozor, ne v West
moreland za delom, dokler se časi ne
zboljšajo.

Pozdrav do vseh članov in sobratov
organizacije sv. Barbare.

Ivan Prostor, predsednik.

Nový Hradec, N. Dak.

Cenjeni g. urednik:

Če sem se pred kratkim hvalil, da
sedimo pri "odprtih oknih in vratih",
danes to slovesno preklémam. Ze
par dni nam je brila kanadska
burja, 4. dec. začela je padati nekaka
kranksa, "babja kaša", danes na
Miklavžev večer pa se kaže sneg, ka
kor bi nas hotel zapasti. Vendar se
teolažim, da ne bo sile, ker ravno
kar mi je rekel nečitljiv: "Ješči ne
bude to tak zlé."

Čeh pride, kakor pravijo, z gosli
na svet. Jaz sem menda prisel s
"flinto". "Vsač od otrojih let sem
imel veselje s "flinto" in sem že kot
dijak hodil na lov, se na "gamse"
po gorenjski Dolini. To omenim, ker
je nekdi opisnik iz New Yorka vabil
Slovence na narodno lovskoga lista
iz Ljubljane. Vabilu oporekan in se
dodela strinjam s tovaršem-lovecem,
ako se ne motim, iz Wyomanga. —
Ljubljanski lovski list za ameriškega
loveca nima pomena. Lovska "kunšt"
morja biti nekako človeku prirojena,
in prav ima dopisnik, ako trdi, da
morja biti tu človek lovec in — pes
obenem. Kdor ne verjame, naj pri
de poskusit sem. Razum krasnih ve
likih, belih zajcev (do 12 funtor te
ž), jerebje našel bo tudi pri nas an
filope (neka vrsta srn) in ako bode
imel prav srečo, tudi jelene. Mlade
dovri pri nas ni, za kar zavidam g. do
pisnika iz Wyoming. Še bolj sem pa
nevoščljiv g. župniku v Brockway, o
katerem mi poročajo sorodniki iz
Minnesote, da se zajci "v hosti" ko
okoli farovža pasejo. Tak lov bi bil
seveda za "ljubljanske" love!

Na naj se še kak lovec oglaši! Trd
no pričakujem, da nimrod L. F. In
dijo polis ne bo tiho s "svojimi"
skusnjami. Zdrav!

Rev. J. C. Smoley.

Il barbiere di Siviglia.

Il laščine prevel Fužinski.

Ne vem, dragi bralec, če si že pre
metaval svoje kosti po dolgočasnih
španskih železnicah? Gotovo te še
obliva kurja polt ob njihovem spo
minu. Škoda, da dobri Cervantes ni
živel v sedanjem XX. stoletju, kajti
brez dvoma bi njegov "ingenioso hi
dalgo" (razboriti plementaš) po
njegovi zastugi pošteno udral iz
železniško upravo rojstnega kraja.

Po dolgi in zelo mučni vožnji pre
prek Kastilije in Andaluzije sem ven
dar enkrat dospel na kaj okusno zgrena
jeno postajo Sivilje. Oddahnih sem
se globoko in težak kamen se mi je
odvalil od sreha. Pobrat sem v nagli
ci svojo prtljago in voščil "Bueno
viaje" (sredno pot) revezem, ki so se
pepreč pojavljale le pri starejših
ljudeh, zdaj pojavljajo tudi pri mlaj
ših. V tej smeri bi morala iti zdaj
prizadevanja državnih in municipal
zdravstvenih oblasti, da bi člove
ka obvaroval pred prehitrim star
anjem. To bi bilo lepo prizadevanje,
ali težko bi imelo kaj uspeha. Ker
so sočinji civilizovani svet se radi teg
hitre stara, ker hitre živi, ker v
vedno bolj intenzivnem delu in v bo
ju za življenje in v intenzivnem bre
penjenju po vzivanju se hitre obra
že in hitre opstara. Proti temu ne
morejo zdravstvene oblasti nicesar
opraviti, ker ne morejo unetičiti bac
anja modernega intenzivnega življe
nja, samo moralne vzgoja narodov,
ki bi se morala raztezati na genera
cije, bi mogla pomagati.

Vzrok, da je umrljivost izpod 40
let manjša, je uspek neprestanega
boja proti natezljivim boleznim, ka
kor disterji, legarji, jetiki in dru
gim pljučnim boleznim. Medtem, ko
se so bolezni, kakor bolezni sreha, ar
terij in ledvje, torej bolezni, ki so se
popred pojavljale le pri starejših
ljudeh, zdaj pojavljajo tudi pri mlaj
ših. V tej smeri bi moralita iti zdaj
prizadevanja državnih in municipal
zdravstvenih oblasti, da bi člove
ka obvaroval pred prehitrim star
anjem. To bi bilo lepo prizadevanje,
ali težko bi imelo kaj uspeha. Ker
so sočinji civilizovani svet se radi teg
hitre stara, ker hitre živi, ker v
vedno bolj intenzivnem delu in v bo
ju za življenje in v intenzivnem bre
penjenju po vzivanju se hitre obra
že in hitre opstara. Proti temu ne
morejo zdravstvene oblasti nicesar
opraviti, ker ne morejo unetičiti bac
anja modernega intenzivnega življe
nja, samo moralne vzgoja narodov,
ki bi se morala raztezati na genera
cije, bi mogla pomagati.

SLOVENCI IN SLOVENKE NA
ROCAJTE SE NA "GLAS NARODA",
NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI
SLOVENSKI DNEVNIK!

lel in ščipal oči, nosnice in mozeg. O
te španske telezne!

Hotel sam je bil zelo udobno o
premljen, po modernih predpisih,
vse v arabskih okrasilih: vse se je
kar bleščalo in svetlikalo barv
nih mians. Kučegaza me sprejme z
največjo vlijadnostjo:

"Dovolite, vaša ime?"
"Filiberto, Tagliolini iz Milana,
Italijan, agent."

"V kakšem blagu?"

"Plutovinski zamaški."

"Danesh biva tudi takoj dobrudo
žel nam gost, neki vaš rojak: njego
va ekselencu baron de Geraspina,
laški poslane v Madridu."

"Kaj pravite?"

"Pedro", veleva zatem nekemu
camarem, "spremite tegu gospoda
do številke 24; v sobo namreč, ki se
nahaja poleg sobe, v kateri biva eks
elencia."

"Muchas gracias (hvala lepa)", in
sledim camareru.

Z načajno slastjo popadem klobuk,
suknjo, ovratnik in telovink in vrz
vse raz sebe; potopim glavo v mrzlo
vodo... Umival in živil sem se eno
uro. Potem vzamem zrealo v roku
in "Bogme, kako sem kosmat!"

Pritisnem na električni zvonice.

Camarero je bil bliškomu tu.

"Cosa quiere, Usted? (Česa želi
te, gospod?)"

"Pedro, prosim, poklicite briv
ca!"

"Voy subito! (Že grem!)?"

"Caramba! tako kosmat nisem nik
akor mogel ponujati okoli svoje
blage..." Začel sem se slacišti, da se
preoblečem, v možganah pa mi je
vrelo in se pehalo tisoč in tisoč mil
... Pot me je torej nanesla v sre
Andaluzije, v Siviljo, opevano od ne
starih pesnikov, sanjano od nebrojnih
umetnikov. Sivilja! Klasična zem
lja barbiera! Spomnil sem se na ve
sele, živahne in poskočne note na
Rossinija:

"Upopastili ste me!" zavrijem
sila razkačen. "Ako ne poznate va
šega posla, zakaj se pa potem pon
ujate ljudem?"

"Prosim, da odpuščanje, ampak..."

"Odpuščanje! Ah! Ali ste ne
mara misili, da prisostvujete Corri
di? (Boju z biki.) Zasoliti ste mi
mo estocado, kakor jo privošči le es
pada zbesnelemu biku. Zagotovim
vam, da si celo življenje zapomnim
trive iz Sivilje!"

"Ampak, ekselencia, jaz nisem
brivece."

"Ne... Pa kaj ste potem?"

"Jaz sem Aleade (župan) me
sta..."

"Hm... Aleade... Pa kaj ste po
tem došli sem?"

"De poklonim... Tako, ko
sem zaznal, da je došel v Siviljo nje
ga ekselencia poslanik Italije v Ma
drudu, sem smatral kot svojo dol
nost, priti sem in vas pozdraviti."

"Ha-ha!" se zvorno zasmajem ra
di dvoličnega slučaja. "A jaz ni
sem poslanik."

"Prosto!"

A žalibog mi bil oni veseljaški in
zvitvi Figaro, kakor ga nam predstav
lji sloviti glasbeni igrokaz, v čarob
nopravi, s srebrnimi vibrirajočimi
čembri, pač pa neko voglati in čokato
človeče v črni oblike, resno kakor po
grob, nekakšen Don Bartolo današ
njih dñi.

"Oprostite, če ste me ravno dobili
z zavilanimi rokavji in tem stanu;
vsaj veste, da se človek po dvanaest
urni vožnji rad napravi udobjenega
... No, sedaj si zaprem živilje in takoj
poberi naš napravljeno." "

"Ne?"

"Jaz sem Filiberto Ta
gliolini, agent v plutovinskih zama
ških..."

"Agent? — Plutovinski zama
ški?" zajecja ubogi sivilski župan,

vez zeleni ob jeze in treso se kakor
šiba na vodi. "Ah! enero d' un
caion! Vi ste pobalinsko postopali
z menom!"

"No, gospod župan, vi ste pa še
buje ravnali z menom! Spačili ste
mi obraz! Sicer pa, če niste brive
počeme ste me pa obripli?"

"On je globoko razčudjen. Vsa
veste, kako viteški so Španjole!"

"Da, ekselencia, včasih sem don
Juan Ramiro de Cavaderas v Carval
hos v Tyrinambas, jaz Aleade Sive
lia, sem obril nekega agenta!"

"Se motite; vsaj ste mi obrili sa
mo polovico brade..."

"Nikakor; veliko manj: zahteva
samo, da vi njemu to storite, kar je
on vam."

"Obriti ga na pol?"

"Uganim se. Ustregli boste tudi
meni, če ga zadowoljite, kajti ponav
ljam vam, mož je čudak in nervoz
en dobitnik, ki se ne želi obreči na
čokat in srebrni župan..."

"Res je, da je moja roka malo
bolj težka, a je vendar gotova; vse
kakor pa vbas prosil, da mi opro
stite, če se zarine rezilo noter do ko
sti..."

"Toda, vsaj nisem bil jaz kri, da
sem vas vrazil..."

"Saj jaz nisem kri, če sem se dal
od vas, neznanca, obriti. Sedaj sem
da poravnam svoj dolg; oko za
oko, zoh za zoh, brado za brado..."

"Ako hočete, vas pustim, da si pri
pravite ovoj, da ustavite kri, razjedli
si sublim in pa prilepk..."

Pogled na mesto Mehiko.

Delavci-domaćini v državi Veracruz.

leg nje stoji star mož z koščki razbitega ogledala, ter venomer kriči: "uno centavo", predra pa nič. Ževezim vseholom trgujejo mlade deklice, ki ponujajo sladke orče in počitno. — Da na teh tržnih prostorih ne vladata ravno snaga, je razumljivo. Iz ker mečejo vse odpadke naravnost na cesto, objame človeka nepopisen smrad, za kar se pa Mehikance ne zmenijo.

Strehe mehikanskih hiš so ravne, in le toliko nagnjene, da se more odtekati voda. Na strebah sušijo mehikanske gospodinje perilo.

V nekaterih mehikanskih mestih so dobre in snažne ulice, na katerih so na solnčni strani navadno drevesa. Mir vlada nad enonadstropnimi hišami, vendar je tudi dvo- ali večnad-

spoštujejo, kakor na Japonskem. Kdor hoče delati, mu ni treba počivati.

Mehikane ljubijo še danes bikoborbe. Cirkus, kjer se vršijo, se imenuje Plaza de toros. Prostori, na katerih sije solnce, "sol", so cenejši, kakor oni v seni "sombra". Mehikanska gledališča so dobra in velmo obiskana. Mlade Mehikance si devajajo v lase hudo rdeče rože, kakor imajo sploh rade žive barve. Da v Mehiki veliko kadijo, je znano; ženske skrivajo, možje pa povsodi, tudi v knjižnicah, kjer je poleg vsakega sedmih pijačevalnikov. Vzgilalice se zažigajo na obeh koncih.

Katoliški klerus je v Mehiki visoko v časti, in narod kaj pridno zahteva v cerkvi. Od 50.000 protestantov, kolikor jih je v Mehiki, so večinoma vi su tuje.

Zelenski vozovi imajo tri razrede, kakor v Avstriji. V tretjem razredu je umevno najslabše in zelo namazano ter nesnažno. Pijani potnik niso nikaka redkost. — V diligenci (nekajki pošti) je slaboto potovanja, posebno, kadar vodi pot čez gore. V mestih imajo večinoma električno polnilno železnico, vozovi imajo pa tudi dva razreda. V Tlalpan, Guadalupu, Tepotzal, San Angel in Belen pelje pa Plaze električna poulična železnica.

Javni in zasebni šol je mnogo, in država izda za prve na leto okoli milijon dolarjev. Tudi knjižnice ne manjka, krasni muzeji so pa v glavnih mestih, v Pueblu, Guadalajara in Oaxaci.

Mehikane ljubijo strastno godbo in poezijo. Španske narodne pesmi se glasijo ob vecerih skoraj povsodi, spremljajo jih pa navadno s kitaro.

Prijavljeno so boji s petelinami na preveč prometnih ulicah. Kak podjeten delavec prinese petelinu, drugi irugega, in boj se prične. Kitalu se zborejo gledalci, ki morajo plačati 2-3 centavos "vstopnine".

Predsednik Diaz.

Laški kapital in laška industrija v Črni Gori.

— o —

Že nekaj let je Črna Gora preplavljena z laškim kapitalom, ki ustavlja tam razna industrijska podjetja. Z laškim kapitalom prihajajo in deželi tudi laški ljudje, inženirji, trgovci in delavci. V Črni Gori jih ne vidijo rad, ker imajo Lahi preživ temperature in ostudne navade, ki ne ugaljajo moralnemu naziranju Črnogorcev. V Črni Gori žive še vedno patriarhalno, a Lahi prinašajo nemoralno zahodnih industrijskih središč. Seveda mislimo tu na skupnost, dočim se poedini popolnoma dobro obnašajo in spoštujajo navade Črnogorcev.

Lahi so začeli najprvo s tobakovim monopolom. Črnogorsku narodu je bila ta stvar odložna. In to je bil prvi vzrok, da Črnogoreci niso nič kaj prijazno gledali počenjanja Lahov. Radi tega impira Lahov so nekateri poselno zamerili ministarskemu predsedniku dr. Lazu Tomanoviću, češ, da je on podpiral to invazijo laškega kapitala. Od druge strani pa zoper zatrjujejo, da se je dr. Tomanović doglo trudil, da pridobi dunnjske in bruseljske kapitaliste za razne industrijske investicije v Črni gori, da so pa bili vsi njegovi poskusi brezuspešni.

Lahi so to stvar nekoliko drugače pregledali. Ojunacija jih je pa pri tem tudi laška vladla in sicer iz političnih ozirov. Ko je Crispi poiskal na črnogorski planoti družino takratnega mlademu laškemu prinetu-prestolonasledniku, mu ni poglaviti rojila samo darwinska ideja, temveč je pri tem zaledoval tudi gotove politične elite. Stremlj je za tem, da obnovi nekdanji vpliv Beneške na vzhodni obali jugadranskega morja. Za tem eljim gre tudi laški kapital.

Iaž E. Coen Cagli piše v rimski "Novi Antologiji" o delovanju Lahov v Črni gori. Tuji on ponarja takoj začetkom politično važnost Črne gore, ki je čeprav majhna, vendar spoštovanja vredna zapraka za germanški "Drang nach Süden". Prioveduje, da se je Avstrija ponujala, da prevzame nekatere zgradbe javnega interesa, tako na pr. da hoče podaljšati južno - dalmatinsko primorsko železnično mimo Bara, Dulejnja do Skadra. Temu so se upri kralj Nikola in pa črnogorska vladla, ker so uvideli, da bi bilo to prava politična in ekonomska hipoteka, ki bi obremenjevala Črno goro. Predlog laških kapitalistov - pravi nadalje inaž Cagli - pa so sprizeli z odprtimi rokami. Ti so donesli korist laški trgovini, pa tudi gospodarskemu načrtu Črne gore.

Avstriji to sirenje laškega kapitala in političnega vpliva v Črni gori nikakor ne uzaša, ker Italija noče podpirati avstrijsko - germanske politike na Balkanu.

Italija pa hoče Avstriji delati cezarje, kakor to dela v Albaniji. Italija, ki je seveda formalno v trozvezzi z Avstrijo in Nemčijo, zastopa na Balkanu politiko druge trozvezze: Rusije, Anglije in Francije. Če je resnično to, kar smo omenili začetko ma čanca, tedaj more Avstrija sama o sebi reči z Mollierom: "Tu vas volu, George Dandia!"

Predsednik bolgarskega parlamenta Črnogorec.

Bolgarsko narodno sobranje si je izvolilo novega predsednika. Izvoljen je bil za predsednika dr. Georgij Orahovac, ki je dobil 106 glasov. Kako kaže že njegovo ime, je novi predsednik po pokolenju Srb Rojen je bil leta 1857 v Orehovem v Črni Gori. Gimnazijo je absoluiral na Cetinju, medicinske naunde pa v Moskvi. Leta 1883 se je odpravil na Bolgarsko, kjer se je stalno naselil. V političnem življenju se je pridružil demokratski stranki, v kateri je skoraj igral velenigledno ulogo. Sedaj je z upanje te stranke poklicalo dr. Orahovac na mesto predsednika bolgarskega parlamenta.

Zenska odvetnica pred vojnim sodiščem.

V Parizu je nedavno mlada odvetnica gospa dr. Ismarodova pred vojnim sodiščem zagovarjala nekega ubeglega vojaka. Vojno sodišče jo je sprejelo brez ugovora.

Tržni prostor v Mehiki.

Mehikanska gostilna.

Življenje v Mehiki.

Življenje v Mehiki je tako živalno ali pasti pse prosti tekati in pestro. V razmeroma oskih ulicah predpis se izvršujejo, le oni z ebit mehikanskim mestom vidimo Ameriko na snagu ne. Navadni Mehikanci v rdečih jeopljih, ki zavirajo s svojimi mehikanski spremstvami, kakor Turk, in se ne briga ne za kačalizacijo, ne za olstranitev odpadkov. Drži se svojih starejih navad, in se ne briga za nič drugega.

Mehikanska kuhinja ni za Evropejo, ker so jedi preveč papričirane in tudi dragocene nič kaj okusne.

Mesto Mehiko je po vzoru južnoevropskih mest. Prejšnji trgi, sedaj Plaza pri krasni katedrali, je, kakor starorinski forum. Umevno je, da je mnogo krasnih poslopj, ki so pojavljali v bližini katedrale in velikega trga. Nekaj blokov prof so hiše že sirončnje: enonadstropna poslopja, od katerih je že odpadel omet: povsodi ledjo olpadki, duh, ki se razširja, je tako lud, da ga nevajen nos ne more premisliti. Osamljena stoji tuštan kuhinja cerkvica, vse začrnela, na vratih pa listek s'prošnjo za "podporo", ker je Juarez zapravil njenem premoženju. Kdor gre v glavnem mestu ali glavnega kolodvora naprej proti severu, pride kmalu do kanala. Ozke ulice, katere omaja mnogi vaskriji zidovje, se pričnejo vrti. Ako greši v kako stransko ulico, vidimo majhna, hlevom podobna poslopja, pred katerimi perejo nemarmorni oblečeni ženske perilo, medtem, ko se valjajo njihovi otroci po pevovanju je n. pr. napeljati lepake blatu. Vprašamo po domu Garcia, ka-

Katedrala.

terega seveda nikdo ne pozna, in stropnih več, toda redkokadaj takoj, da bi bile pomešane z enonadstropnimi. Nobeno mesto ni brez javnega vrtu ali drevoreda (alameda).

V mestu je več tržnih prostorov, kjer prodajajo na improviziranih stalinističnih vaskovrstno blago, zelenjava in sočivje. Tukaj sedi prodajalka krompirja, čebule, pomaranč in limon ter španskega popra. Češ se vse dni v letu k svoji patroni v Guasukniane lase, in večkrat najde na daljne, kjer nekoliko pomolijo, ter glavi kaj, kar zmečka med priz. Po-

Na pokopališču mora naposled takoj bogatin, kakor revč. Španci počivajo radi v mavzolejih. Ker si ga pa umevno ne more vsakdo omisliti, si ga vzamejo v najem za deset let. Če se do tega časa najemnina ne obnovi, pokopljejo kosti brez kakakega posebnega obvestila.

Marsikdo misli, da tudi neumnost nima mej, ker so misli colmine proste.

